

Aan het algemeen bestuur

bezoekadres Dokter Van Deenweg 186
postadres Postbus 60
8000 AB Zwolle
telefoon 088 - 233 12 00
internet wdodelta.nl
bank Nederlandse Waterschapsbank Den Haag
IBAN NL66NWAB0636756882
BIC NWABNL2G
KvK 6420 8338

datum 22 oktober 2024 ons kenmerk Z/24/064262-273596
portefeuillehouder N. Koks
onderwerp voortgang na position paper wbs

Geacht bestuur,

Op 16 april 2024 heeft u het position paper water en bodem sturend vastgesteld. U heeft daarmee gekozen om water en bodem sturend te laten zijn bij ruimtelijke ontwikkelingen in ons gebied om toe te kunnen werken naar een houdbaar waterbeheer op lange termijn. Onlosmakelijk hieraan verbonden is een stevige positie in de ruimtelijke ordening, want water en bodem sturend laten zijn, is niet iets wat wij als waterschap alleen met onze assets kunnen doen. Om toekomstbestendig te zijn, zullen wij ons traditioneel waterbeheer voortzetten, maar ook inzetten op een ruimtelijke benadering, waarin allereerst het nieuwe ruimtegebruik zich zal moeten gaan aanpassen aan de water- en bodemomstandigheden.

Zoals u is toegezegd bij de vaststelling in april, informeren wij u in deze brief over hoe wij het afgelopen half jaar invulling hebben gegeven aan het position paper.

Ontvangst

Het position paper hebben wij verspreid onder onze partners en genoemd in ambtelijke en bestuurlijke gesprekken. Men heeft met belangstelling kennisgenomen van de inhoud. Er was breed acceptatie van de gekozen richting en het tijdpad zoals aangegeven. Het opstellen van een dergelijk position paper, als uitkomst van een intensief gesprek in het algemeen bestuur, komt zelden voor bij de waterschappen. Meerdere waterschappen, zoals Rivierenland en Vallei en Veluwe, hebben contact gezocht met ons en gevraagd om meer te horen over het proces van opstellen en hoe daar vervolgens invulling aan te geven.

Programmatische aanpak

Water en bodem sturend is een benadering om te komen tot een klimaatbestendig gebied en een betaalbaar waterbeheer dat toepasbaar is op het waterschapswerk in de brede zin. Het gaat over watersysteembeheer, omgaan met waterveiligheid en het werk in de waterketen. Het position paper vormt daarbij een markant moment: we zien dat we ver zijn gekomen met ons huidige waterbeheer en we zien dat een verandering nodig is om onze taken tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten te kunnen vervullen. Voor die verandering willen we ruimte creëren.

Vanuit de brede scope en de sturing op die verandering ingegeven door het position paper, hebben wij gekozen om samenhang aan te brengen. Wij zijn een programmatische aanpak 'Water, Ruimte en Klimaat' gestart. Op een effectieve en efficiënte wijze zetten wij met deze samenhangende aanpak vervolgstappen intern en extern en wordt ondersteuning geleverd op actuele dossiers. Deze programmatische aanpak Water, Ruimte en Klimaat is opgenomen in de begrotingsbrief.

Interne ontwikkeling

Het position paper geeft een richting. Stapsgewijs werken we deze uit in kaders. De kaderstelling voor het watersysteem (inclusief waterveiligheid) en voor de waterketen verloopt parallel. Voor beide taakvelden worden allereerst strategische kaders opgesteld.

In het strategisch kader 'Water, ruimte en klimaat' geeft u richting en (financieel en inhoudelijk) ruimte aan het dagelijks bestuur in de verdere doorwerking van het position paper. Voor u is dit een belangrijk sturend document. In december 2024 organiseren wij een Deltabijeenkomst over het strategisch kader.

De nadere uitwerking van het strategisch kader 'Water, ruimte en klimaat' naar uitvoerende kaders en uitvoeringsplannen (het uiteindelijke programma 'Water, Ruimte en Klimaat' en activiteiten) ligt bij het dagelijks bestuur.

Parallel is er een midterm review light van de watervisie 2030 gaande. Een belangrijk raakvlak van het strategisch kader 'water, ruimte en klimaat' met de watervisie is dat in de watervisie, in relatie tot klimaatadaptatie landelijk gebied, reeds is aangegeven dat door de toenemende extremen het lastiger wordt om ons huidige voorzieningenniveau te kunnen blijven bieden. Desondanks was de verwachting dat we tot 2030 nog wel de (huidige) functies kunnen bedienen in gebieden waar bodemdaling plaatsvindt. Richting 2050 verwachten we dat ook in andere gebieden, zoals de zandgronden, het voortbestaan van de huidige functies onder druk komen te staan. Met het strategisch kader 'Water, ruimte en klimaat' geeft u richting aan het toekomstig waterbeheer als invulling aan deze in de Watervisie gesignaleerde trends en ontwikkelingen.

Naast de ontwikkeling van kaders stellen wij onszelf ook de vraag wat het position paper voor ons werk in de volle breedte op de werkvloer betekent. Hierover voeren wij binnen de organisatie gesprekken.

Ons handelen naar buiten

Met het position paper zijn wij in staat om in de vroege fase van ruimtelijke beleid en ruimtelijke ontwikkeling invloed uit te oefenen bij onze partners. De focus ligt daarbij op onze regionale partners, maar wij zijn ook op hoog ambtelijk niveau in gesprek met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Als Overijsselse waterschappen hebben wij bestuurlijk gereageerd op het concept van de nieuwe omgevingsvisie van provincie Overijssel. In onze reactie weerklinkt duidelijk ons position paper. Wij vragen onder andere de provincie om te borgen dat waterschappen in het vroegste stadium al betrokken worden, zodat water en bodem een goede plek in het proces krijgen en het niet als extra wordt gezien. Belangrijk dat het daarmee niet alleen een WDO Delta-reactie is, maar ook een reactie waarin we de andere waterschappen meenemen in het position paper.

Op gemeentelijk niveau leveren we eveneens inbreng op omgevingsvisies die nu worden opgesteld (onder andere Zwolle, Kampen, Olst-Wijhe). Bij een aantal planontwikkelingen zijn wij vroegtijdig betrokken, zoals in Steenwijk, Meppel en Zwolle, en maken wij ons standpunt kenbaar.

Daarnaast leveren we inbreng vanuit het position paper in gezamenlijke trajecten van onderzoek en beleidsvorming, zoals in de regionale sponsstrategie van Regio Zwolle. Samen met gemeenten en provincie ontdekken we wat lokale ontwikkelingen kunnen bijdragen aan het lange termijn houdbare watersysteem vanuit het principe van wederkerigheid. We hebben elkaar nodig. Vanuit een vergelijkbare houding leveren we ook inbreng in de Veenweidevisie 2.0: wat betekent het voor een gebied om te werken aan CO2 reductie als daarmee de waterpeilen stijgen. Vanuit onze expertise leveren we daarop inbreng.

Het position paper is nog niet zover uitgewerkt dat het is opgenomen in onze verordening. We hebben nog ons oude toetsingskader voor initiatieven van derden waar het gedachtegoed van water en bodem sturend nog niet zo in verweven is. Onze eigen projecten baseren we ook niet op het position paper, omdat daarvoor eerst een uitwerking in strategisch kader nodig is.

Tot slot

We hopen u hierbij inzicht te geven in wat het position paper in gang heeft gezet. Om toe te werken aan een betaalbaar en houdbaar waterbeheer zullen we naast ons reguliere beheer toe moeten werken naar vormen die meer ingegeven zijn door water en bodem sturend. Toewerken naar waterbeheer dat sturend is in de ruimtelijke ordening en inrichting. We starten daarbij klein op, vanuit een programmatische aanpak 'Water, ruimte en klimaat'. We benutten de kansen die we zien en zetten in op het voorkomen van 'lock-in' met de middelen en mogelijkheden die we hebben.

De volgende stap zetten we eind dit jaar met een Deltabijeenkomst in de aanloop naar een strategisch kader 'Water, ruimte en klimaat' en de besluitvorming daaromtrent in 2025. We zien uit naar dat gesprek.

Het dagelijks bestuur van het
Waterschap Drents Overijsselse Delta

de secretaris-directeur

de dijkgraaf

E.M. van Grol

D.S. Schoonman

Bijlagen:
Geen